28 684 Naar een veiliger samenleving

Verslag van een schriftelijk overleg

De vaste commissie voor Justitie en Veiligheid heeft een aantal vragen en opmerkingen voorgelegd over de brief ‘Strafrechtelijke aanpak Veilig Publieke Taak waaronder de herziene Eenduidige Landelijke Afspraken’ (Kamerstuk 28 684, nr. 866).

De vragen en opmerkingen zijn aan de minister van Justitie en Veiligheid voorgelegd. Bij brief van … zijn de vragen en gemaakte opmerkingen beantwoord.

De voorzitter van de commissie,
Eerdmans

Adjunct-griffier van de commissie,
Van den Broek

Inhoudsopgave

I.	**Vragen en opmerkingen vanuit de fracties**	**blz.**
Vragen en opmerkingen van de leden van de VVD-fractie		2
Vragen en opmerkingen van de leden van de PRO-fractie		3
Vragen en opmerkingen van de leden van de CDA-fractie		4
Vragen en opmerkingen van de leden van de BBB-fractie		5
Vragen en opmerkingen van de leden van de SGP-fractie		8
II.	**Reactie van het kabinet**	

I Vragen en opmerkingen vanuit de fracties

Vragen en opmerkingen vanuit de VVD-fractie

De leden van de VVD-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de brief van de minister van Justitie en Veiligheid over de strafrechtelijke aanpak van agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak.

De leden van de VVD-fractie verwerpen alle vormen van agressie en geweld. Deze leden vinden dat mensen die zich voor de publieke zaak inzetten en namens ons allemaal een stap naar voren doen om mensen te helpen alle bescherming moeten krijgen die zij nodig hebben. Zij constateren dat het aantal meldingen, signalen en aangiften van agressie en geweld tegen personen met een publieke taak de afgelopen jaren sterk is gestegen. Zij zijn dan ook positief over alle maatregelen die bijdragen aan het terugdringen van agressie en geweld en vinden het verstandig dat de Eenduidige Landelijke Afspraken (hierna: ELA) worden herzien, evenals de nieuwe strafvorderingsrichtlijn van het College van procureurs-generaal (hierna: het College). Wel hebben zij nog een aantal vragen.

De leden van de VVD-fractie hebben eerder verzocht om een kabinetsreactie op de initiatiefnota van de leden Verkuijlen en Michon-Derkzen over de rol van werkgevers bij agressie en geweld tegen hun werknemers: “De publieke werkgever als hitteschild tegenagressie en geweld”.[1] Deze leden betreuren dat er ondanks rappelleren nog altijd geen kabinetsreactie is verschenen op de initiatiefnota. Nu de kabinetsreactie al een jaar op zich laat wachten, vragen zij met klem om de kabinetsreactie zo spoedig mogelijk naar de Kamer te sturen.

De leden van de VVD-fractie lezen in de Kamerbrief dat de minister niet positief is over de mogelijkheid de verantwoordelijkheden van werkgevers in een protocol bij de ELA vast te leggen, omdat deze al voortvloeien uit de Arbowet en het Burgerlijk Wetboek. In de initiatiefnota van bovengenoemde leden wordt geconstateerd dat de open formulering van deze regels leidt tot een sterk uiteenlopende invulling van de werkgeversrol. Kan in de kabinetsreactie worden ingegaan op het voorstel om in de Arbowet een apart artikel voor publieke werkgevers op te nemen? De herziene ELA beperkt zich op het gebied van schadeverhaal tot het verstrekken van algemene informatie. Kan in de kabinetsreactie worden ingegaan op de vraag hoe vaak publieke werkgevers nu de schade van hun werknemers en hun eigen organisatieschade op de dader verhalen, en welke mogelijkheden de minister ziet om dit structureel te laten gebeuren?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de politie ernaar streeft aangiftes in Veilige Publieke Taak (VPT)-zaken in beginsel binnen 48 uur op te nemen. Tegelijkertijd schrijft de minister dat de politiesystemen nog niet geschikt zijn om de prioritering van deze zaken zichtbaar te maken. Hoe wordt de naleving van de 48-uurstermijn en van de overige ELA-afspraken gemonitord zolang deze data bij de politie ontbreken? Wanneer verwacht de minister dat de politie de doorlooptijden in VPT-zaken in kaart heeft gebracht? Is de minister bereid de Kamer jaarlijks te informeren over de uitkomsten van de monitoring?

[1] Kamerstuk 36 827.

De leden van de VVD-fractie zien de nieuwe richtlijn van het College voor fysiek geweld tegen functionarissen met een publieke taak als een eerste stap. Het is op zichzelf een belangrijk signaal dat het College daarmee uitspreekt dat een geldboete of taakstraf bij deze delicten geen passende sanctie is. Maar hoe wordt toegezien op de naleving van deze nieuwe richtlijn, als de oude richtlijn al niet door het Openbaar Ministerie (hierna: OM) wordt nageleefd?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de minister de effecten van de nieuwe richtlijn na circa drie jaar evalueert. Tegelijkertijd wordt ook in de brief gesteld dat de strafeisen in VPT-zaken nu nog niet uit het OM-systeem te halen zijn. Hoe wordt na drie jaar vastgesteld of strafeisen en straffen daadwerkelijk zijn gestegen, en is er een nulmeting? Wanneer verwacht het OM de strafeisen in VPT-zaken te kunnen registreren? Kan daarbij ook worden vastgelegd hoe vaak en op welke gronden een officier van justitie gemotiveerd van de richtlijn afwijkt? Is de minister bereid de Kamer tussentijds, bijvoorbeeld na anderhalf jaar, over de eerste resultaten te informeren?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de nieuwe richtlijn uitsluitend ziet op fysiek geweld. Uit de VPT-cijfers van het OM over 2024 blijkt echter dat het in 56 procent van de zaken gaat om verbale agressie, zoals belediging en bedreiging. Ook doxing is in de herziene ELA uitdrukkelijk als vorm van agressie opgenomen. Waarom is ervoor gekozen bedreiging en doxing buiten de richtlijn te houden? Is de minister bereid met het College te bespreken of de richtlijn ook voor deze delicten kan gaan gelden?

De leden van de VVD-fractie kijken samen met de minister graag uit naar de behandeling van het initiatiefwetsvoorstel Uitbreiding taakstrafverbod voor geweld tegen hulpverleners (Kamerstuk 36 693). Deze leden begrijpen dat het kabinetsstandpunt over het wetsvoorstel pas bij de behandeling wordt ingenomen. Kan de minister wel bevestigen dat het onacceptabel is dat daders van geweld tegen politieagenten, hulpverleners en boa’s wegkomen met een kale taakstraf?

De leden van de VVD-fractie lezen dat de minister schrijft dat de politie verkent of markeerstof in de waterwerper en camera's in de schilden van de Mobiele Eenheid de opsporing van geweld in groepsverband kunnen verbeteren. Met het oog op de komende jaarwisseling vragen deze leden naar de stand van deze verkenningen. Kunnen deze middelen bij de komende jaarwisseling al worden ingezet? Zo nee, wanneer wel?

Vragen en opmerkingen vanuit de PRO-fractie

De leden van de PRO-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de voorliggende brief over de strafrechtelijke aanpak Veilig Publieke Taak. Deze leden delen de opvatting van het kabinet dat geweld en agressie tegen mensen met een publieke taak ontoelaatbaar is en dat mensen met een publieke taak onze steun, bescherming en respect verdienen. Dat moet naar de mening van deze leden ook tot uitdrukking komen in de strafrechtelijke aanpak van plegers van dergelijk geweld en agressie. Zij kunnen zich vinden in de wijze waarop het kabinet deze aanpak vorm wil geven. Zij hebben daarom slechts enkele vragen.

De leden van de PRO-fractie lezen dat het College, om voortaan wel vast te houden aan het door het OM vastgestelde uitgangspunt van een strafverhoging van 200 procent bij VPT-delicten, een aparte richtlijn heeft vastgesteld voor fysiek geweld tegen functionarissen met een publieke taak. Hoe gaat het OM om met strafeisen tegen deze functionarissen in het geval van niet-fysieke misdrijven zoals bedreiging?

De leden van de PRO-fractie kunnen zich vinden in de wijze waarop het kabinet de motie van de leden Mutluer en Straatman om het al dan niet toepassen van de 200 procent strafeisverhoging transparanter en beter uitlegbaar tet maken.[2] Het kabinet gaat aan deze motie uitvoering geven doordat in de nieuwe richtlijn van het OM concreet wordt voorschreven welke straf in beginsel onder welke omstandigheden dient te worden geëist. Afwijkingen daarvan kunnen alleen indien de officier van justitie hier dit gemotiveerd doet. Deze leden vragen of de gevraagde transparantie enkel op het niveau van de strafzaak wordt gegeven. Zij zouden graag zien dat er een jaarlijks overzicht zal komen met de strafeisen bij VPT-delicten en afwijkingen van de 200 procent strafeisverhoging. Kan het kabinet hierop ingaan?

Vragen en opmerkingen vanuit de CDA-fractie

De leden van de CDA-fractie hebben kennisgenomen van de brief van de minister van Justitie en Veiligheid over de strafrechtelijke aanpak van agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak. Dit soort geweld mag nooit geaccepteerd worden en daders moeten worden opgespoord en gestraft. Allereerst zijn deze leden benieuwd hoe het kabinet de aangenomen motie van het lid Straatman gaat uitvoeren, waarin wordt verzocht om te onderzoeken of bij geweld tegen politie, hulpverleners en andere personen met een publieke taak een verplichte educatieve maatregel kan worden ingezet, gericht op bewustwording van de maatschappelijke gevolgen van dit geweld.[3] De met algemene stemmen aangenomen motie verzocht een reactie van de regering voor de zomer van 2026, maar deze leden hebben nog geen update ontvangen.

De leden van de CDA-fractie lezen dat met het huidige systeem rondom aangiftes een zorgvuldige afweging wordt gemaakt tussen bescherming van slachtoffers en procesbelangen van verdachten, waaronder de mogelijkheid om onder personeelsnummer aangifte te doen. Het kabinet geeft daarnaast aan dat de informatievoorziening over aangifte doen wordt verbeterd. Welke maatregelen zijn hiertoe genomen, kan de regering daar meer over zeggen?

De leden van de CDA-fractie vragen of het kabinet kan ingaan op het online aangiftesysteem bij VPT. Wordt dit inderdaad in 2027 gerealiseerd en hoe gaat dit systeem eruit zien? Diezelfde vraag stellen zij als het gaat om de verbetering van informatie-uitwisseling en samenwerking tussen de politie en het OM op dit onderwerp.

De leden van de CDA-fractie lezen dat werkgevers een belangrijke verantwoordelijkheid hebben in het ondersteunen en begeleiden van hun medewerkers die slachtoffer zijn geworden van de gepleegde delicten, maar dat die verantwoordelijkheid ook verder reikt. Valt volgens het kabinet hieronder ook de verantwoordelijkheid om zich in te zetten voor de verwijdering

[2] Kamerstuk 28 684, nr. 822.
[3] Kamerstuk 28 684, nr. 825.

van online beelden waarop politieagenten tijdens de uitoefening van hun functie, bijvoorbeeld bij het aanhouden van personen of het toepassen van proportioneel geweld, te zien zijn, wanneer deze beelden zonder de context op internet worden verspreid?

De leden van de CDA-fractie lezen dat de opsporing en vervolging van daders van belang is, maar het maatschappelijke probleem van agressie en geweld tegen hulpverleners meer vraagt dan een strafrechtelijke reactie. Kan het kabinet nader ingaan op wat hiermee wordt bedoeld en wat de andere maatregelen zijn dan alleen een strafrechtelijke reactie?

De leden van de CDA-fractie lezen dat het College een aparte richtlijn heeft vastgesteld voor fysiek geweld tegen functionarissen met een publieke taak, omdat het onaanvaardbaar is dat de strafverhoging van 200 procent bij VPT-delicten zelden wordt toegepast door officieren van justitie. Deze leden onderschrijven dit. Is deze richtlijn op 1 oktober 2026 daadwerkelijk in werking getreden?

Vragen en opmerkingen vanuit de BBB-fractie

De leden van de BBB-fractie hebben kennisgenomen van de brief over de strafrechtelijke aanpak Veilige Publieke Taak en de herziene Eenduidige Landelijke Afspraken (ELA). Politieagenten, verpleegkundigen, ambulancepersoneel en andere mensen met een publieke taak moeten kunnen rekenen op een overheid die achter hen staat. Wie tijdens zijn werk wordt mishandeld, moet erop kunnen vertrouwen dat zijn aangifte serieus wordt opgepakt, dat hij wordt geïnformeerd en dat passend wordt opgetreden tegen de dader.

De leden van de BBB-fractie hebben hierover eerder vragen gesteld en aandacht gevraagd voor de gebrekkige naleving van de ELA. Deze leden willen weten wat de herziene afspraken daadwerkelijk veranderen. Wat zijn landelijke afspraken waard als slachtoffers in de praktijk opnieuw moeten wachten, nabellen en aandacht in de media moeten zoeken voordat er iets gebeurt?

Uitvoering motie minimumstraffen

De aangenomen motie-Van der Plas/Yeşilgöz-Zegerius verzoekt de regering wetgeving voor te bereiden waarin minimumstraffen worden ingevoerd voor opzettelijk geweld tegen hulpverleners, met inachtneming van het opzetvereiste (Kamerstuk 28 684, nr. 812). Het verzoek betreft dus het voorbereiden van wetgeving. De motie stelt daaraan niet de voorwaarde dat eerst een nieuwe OM-richtlijn moet zijn geëvalueerd. Erkent de minister dat de motie vraagt om voorbereiding van wetgeving en dat een nieuwe strafvorderingsrichtlijn daarvoor geen vervanging is? Waarom geeft hij aan dat verzoek geen uitvoering? Welke concrete werkzaamheden zijn sinds de aanneming van de motie verricht om de gevraagde wetgeving voor te bereiden? Deze leden ontvangen graag een overzicht van de verrichte werkzaamheden, de uitgewerkte opties en de nog benodigde stappen.

De leden van de BBB-fractie lezen dat in de beslisnota staat dat minimumstraffen nadrukkelijk op tafel liggen wanneer de nieuwe richtlijn niet tot hogere strafeisen en straffen leidt. De minister erkent echter nu al dat de bestaande 200 procent strafeisverhoging zelden werd toegepast en noemt dit onaanvaardbaar. Waarom is die geconstateerde tekortkoming onvoldoende aanleiding om de aangenomen motie alsnog uit te voeren? Waarom wordt niet gelijktijdig aan wetgeving gewerkt, zodat bij onvoldoende resultaat direct een voorstel

beschikbaar is? Welke inhoudelijke belemmering bestaat er om de richtlijn toe te passen én de gevraagde wetgeving voor te bereiden? Welke bezwaren van de geraadpleegde organisaties acht de minister doorslaggevend? Kan hij per bezwaar aangeven waarom dit niet binnen de vormgeving van een wetsvoorstel kan worden ondervangen, met behoud van proportionaliteit en het opzetvereiste? Is de minister bereid alsnog een concreet tijdpad voor de voorbereiding en indiening van wetgeving aan de Kamer te sturen? Zo nee, weigert hij daarmee uitvoering te geven aan de motie en op welke gronden?

De 200 procent strafeisverhoging

De leden van de BBB-fractie lezen dat in de herziene ELA een “aanmerkelijk hogere” sanctie of strafeis als uitgangspunt is opgenomen. De verhoging van 200 procent wordt daarin niet expliciet genoemd. Wel wordt verwezen naar de toepasselijke aanwijzingen van het College. Waarom is de 200 procent strafeisverhoging niet uitdrukkelijk in de ELA opgenomen? Wie heeft voor deze formulering gekozen en welke afweging ligt daaraan ten grondslag? Erkent de minister dat “aanmerkelijk hoger” op zichzelf geen concrete, controleerbare norm bevat? Is hij bereid het uitgangspunt van 200 procent verhoging, inclusief de verplichting afwijkingen te motiveren, alsnog expliciet in de ELA op te nemen? De minister beschrijft de nieuwe richtlijn als een concrete uitwerking van de 200 procent verhoging, waarbij zowel de strafsoort wordt verzwaard als het strafuitgangspunt wordt verdubbeld. Kan hij voor ieder opgenomen delict inzichtelijk maken hoe het nieuwe uitgangspunt zich verhoudt tot het reguliere uitgangspunt en hoe dit overeenkomt met de aangekondigde verhoging van 200 procent? Welke concrete verandering maakt dat de minister verwacht dat de nieuwe richtlijn wel consequent wordt gevolgd, terwijl het eerdere uitgangspunt zelden werd toegepast? Is onderzocht waarom officieren van justitie daarvan afweken en hoe die oorzaken nu worden weggenomen? Het OM schrijft dat slechts bij hoge uitzondering gemotiveerd van de nieuwe richtlijn kan worden afgeweken. Wat wordt onder een hoge uitzondering verstaan, wie controleert de afwijkingen en hoe wordt voorkomen dat uitzonderingen opnieuw de dagelijkse praktijk worden? Hoe wordt gecontroleerd of de 200 procent verhoging daadwerkelijk wordt toegepast bij VPT-delicten die buiten de nieuwe richtlijn voor fysiek geweld vallen, zoals bedreiging en intimidatie?

Controle door de Kamer en het moment van ingrijpen

De leden van de BBB-fractie lezen dat de minister circa drie jaar na invoering onderzoek wil laten doen naar de effecten van de richtlijn. Tegelijkertijd schrijft hij dat strafeisen nog niet uit het OM-systeem kunnen worden gehaald. Ook kan hij geen gegevens verstrekken over de mate waarin rechters de strafeis volgen. Deze leden vinden dat een onvoldoende basis om de Kamer te vragen jarenlang af te wachten. Welke meetbare resultaten moet de nieuwe richtlijn opleveren om volgens de minister geslaagd te zijn? Gaat het om hogere gemiddelde strafeisen, naleving van de afzonderlijke strafuitgangspunten, hogere opgelegde straffen of een combinatie daarvan? Welke concrete grenswaarden hanteert hij? Welke nulmeting wordt gebruikt? Hoe wordt rekening gehouden met verschillen in ernst van de feiten, letsel en recidive, zodat een verandering in de samenstelling van zaken niet ten onrechte als beleidseffect wordt gepresenteerd? Wanneer zijn de noodzakelijke gegevens over strafeisen en opgelegde straffen beschikbaar? Is de minister bereid tot die tijd met dossieronderzoek of representatieve steekproeven inzicht te geven, zodat ontbrekende ICT geen reden wordt om parlementaire controle uit te stellen? Is de minister bereid de Kamer binnen zes maanden over

de eerste uitvoeringsresultaten en daarna jaarlijks over de naleving en effecten te informeren? Deze leden ontvangen daarbij graag afzonderlijk de strafuitgangspunten, de daadwerkelijke eisen, de afwijkingen en motiveringen en, zodra beschikbaar, de opgelegde straffen. Bij welke uitkomsten grijpt de minister vóór de evaluatie na circa drie jaar in? Welke maatregelen neemt hij dan en binnen welke termijn? Waarom zou bij aantoonbaar onvoldoende naleving eerst de volledige evaluatietermijn moeten worden afgewacht?

De leden van de BBB-fractie onderkennen dat de rechter zelfstandig over de strafoplegging beslist. Juist daarom vragen zij de minister duidelijk te onderscheiden tussen naleving van het OM-beleid, de uiteindelijke strafoplegging en de verantwoordelijkheid van de regering om uitvoering te geven aan de motie over minimumstraffen.

Dominique en de positie van slachtoffers

De leden van de BBB-fractie lezen in de antwoorden van 11 mei 2026 op de vragen van het lid Van der Plas over verpleegkundige Dominique dat de minister stelde dat geweld tegen hulpverleners altijd opvolging dient te krijgen. In de vervolgantwoorden van 26 oktober 2026 schreef hij dat de politie contact had opgenomen, excuses had aangeboden en stappen zette om tot definitieve afhandeling van haar aangifte te komen.

De leden van de BBB-fractie hebben vernomen dat de zaak op 5 november 2026 nog altijd stilstaat. Dominique is blij met de bloemen en de excuses die zij heeft gekregen. Zij zou echter nog blijer zijn als er eindelijk schot in haar zaak komt. Hoe verhoudt deze aanhoudende stilstand zich tot het antwoord van 26 oktober dat de benodigde stappen worden gezet? Kan de minister, voor zover mogelijk zonder het onderzoek te schaden, aangeven welke procedurele stappen sindsdien zijn gezet, waar de vertraging zit en wanneer Dominique duidelijkheid krijgt over de vervolgstappen? Hoe verklaart de minister dat na eerdere Kamervragen, herhaalde aandacht en excuses nog steeds geen merkbare voortgang wordt ervaren? Welke waarborg biedt de herziene ELA dat slachtoffers niet opnieuw in dezelfde situatie terechtkomen? Is de minister bereid te laten nagaan of de afspraken over prioritering en slachtofferinformatie in deze zaak zijn nageleefd en welke structurele lessen daaruit volgen? Deze leden vragen daarbij om verantwoording over de uitvoering van afspraken, niet om een bepaalde vervolgingsbeslissing. In de antwoorden van 26 oktober staat dat geen vaste termijn voor de eerste terugkoppeling is opgenomen en dat één aanspreekpunt per slachtoffer praktisch niet haalbaar wordt geacht. Waarom verhindert een wisselende onderzoeksduur het vastleggen van een termijn voor een eerste bericht en periodieke voortgangsinformatie, ook wanneer er nog geen nieuwe ontwikkeling is? Is de minister bereid een minimale communicatienorm af te spreken, met een eerste terugkoppelmoment, periodieke informatie en een duidelijk bereikbaar verantwoordelijk loket? Zo nee, hoe kan een slachtoffer dan toetsen of het toegezegde “optimaal informeren” daadwerkelijk wordt nageleefd?

Naleving en verantwoordelijkheid

De leden van de BBB-fractie vragen welke concrete gevolgen het heeft wanneer een politie-eenheid of parket de ELA structureel niet naleeft. Wie stelt dit vast, wie is verantwoordelijk voor herstel en binnen welke termijn moet verbetering zichtbaar zijn? Deze leden ontvangen graag een antwoord dat verder gaat dan de constatering dat politie en OM zich aan de afspraken hebben gecommitteerd.

De leden van de BBB-fractie vragen waarom de monitoring hoofdzakelijk ligt bij de organisaties die de afspraken zelf moeten uitvoeren. Is de minister bereid de uitvoering gericht onafhankelijk te laten toetsen, met betrokkenheid van slachtoffers en werkgevers, zonder opnieuw een brede evaluatie af te wachten? Kan de minister per knelpunt uit de evaluatie van 2025 aangeven welke maatregel is genomen, wie daarvoor verantwoordelijk is, wanneer deze volledig wordt uitgevoerd en aan welk resultaat wordt afgemeten of het knelpunt is opgelost? Hoeveel VPT-aangiften blijven bij de politie liggen voordat zij het OM bereiken? Wanneer kan de Kamer de doorlooptijd van de gehele keten volgen, inclusief zaken die niet bij het OM terechtkomen? Een kortere gemiddelde behandelduur bij het OM geeft immers geen volledig beeld van de wachttijd na aangifte. Het opnemen van een aangifte binnen 48 uur is als streven geformuleerd. In hoeveel gevallen wordt dit gehaald, wanneer mag ervan worden afgeweken en hoe wordt voorkomen dat een inspanningsafspraak in de praktijk onvoldoende bescherming biedt? Welke criteria gelden voor een alternatieve interventie in plaats van strafrechtelijke afdoening? Hoe worden de belangen en wensen van het slachtoffer meegewogen en hoe wordt voorkomen dat geweld tegen zorgpersoneel wordt gebagatelliseerd omdat de verdachte een patiënt is? Hoe wordt gewaarborgd dat de psychische problematiek van een verdachte niet op voorhand leidt tot het weigeren van een aangifte of het achterwege laten van onderzoek? Wordt gecontroleerd of bij twijfel over de strafbaarheid daadwerkelijk contact met het OM wordt gelegd, zoals de ELA voorschrijven?

De leden van de BBB-fractie vragen de minister de vragen afzonderlijk te beantwoorden en toezeggingen te voorzien van concrete termijnen. Mensen met een publieke taak moeten kunnen rekenen op afspraken die worden uitgevoerd. De Kamer moet kunnen controleren of dat gebeurt.

Vragen en opmerkingen vanuit de SGP-fractie

De leden van de SGP-fractie hebben met belangstelling kennisgenomen van de Kamerbrief Strafrechtelijke aanpak Veilig Publieke Taak waaronder de herziene versie van de Eenduidige Landelijke Afspraken (ELA). Deze leden benadrukken dat geweld en agressie tegen mensen met een publieke taak ontoelaatbaar zijn en dat zij veilig en ongehinderd hun belangrijke, levensreddende werk moeten kunnen doen. Zij hebben nog enkele vragen.

Informatievoorziening

De leden van de SGP-fractie lezen dat het uitgangspunt van de herziene ELA is dat het slachtoffer of zijn werkgever optimaal wordt geïnformeerd over zijn of haar mogelijkheden in de strafzaak, waaronder het verhalen van schade. Deze leden vragen of hierbij voldoende rekening gehouden is met een veelvoud aan werkgevers van bijvoorbeeld (groene) buitengewoon opsporingsambtenaren die niet enkel voor gemeenten werken, maar ook voor particuliere werkgevers.

Kwaliteit en snelheid van het aangifteproces

De leden van de SGP-fractie lezen dat de herziene ELA als uitgangspunt heeft dat zaken van agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak hoge prioriteit krijgen en dat waar mogelijk lik op stuk wordt toegepast. Dit betekent onder meer dat de politie ernaar streeft om de aangiftes van deze zaken in beginsel binnen 48 uur op te nemen en dat het OM

in deze zaken zo veel mogelijk vervolgt. Deze leden vragen het kabinet of er een inschatting gemaakt kan worden welke norm moet worden gehaald om te voldoen aan ‘in beginsel’. Aan welke voorwaarden moet worden voldaan om binnen 48 uur te kunnen worden opgenomen? Is er voldoende, specialistische capaciteit beschikbaar? Zij lezen tevens dat het OM in deze zaken zoveel mogelijk vervolgt. Deze leden vragen of hier sprake is van wijziging van de huidige prioriteit van het OM. Zij vragen welke zaken doorslaggevend zijn in de mate van ‘zo veel mogelijk’ vervolging.

De leden van de SGP-fractie lezen dat bij de politie hard wordt gewerkt om online aangifte bij VPT mogelijk te maken. Deze leden vragen het kabinet of de Kamer hierover kan worden geïnformeerd als dit zover is. Voorts vragen zij of de verwachting is dat online aangifte bij VPT de norm zal worden. Voorts vragen zij of daadwerkelijk alle werkgevers van personen met een publieke taak toegang hebben tot de online omgeving om namens de personen met een publieke taak aangifte te doen. Deze leden wijzen onder meer op werkgevers van groene boa’s in particuliere natuurgebieden.

Meetbaarheid prioritering VPT-zaken

De leden van de SGP-fractie lezen dat de aanpak van agressie en geweld tegen functionarissen met een publieke taak prioriteit krijgt en dat dit blijkt uit de reeds beschikbare cijfers. Deze leden vragen het kabinet of deze norm nog zal worden bijgesteld nu de herziene ELA in werking zal treden. Voorts vragen zij wat de voornaamste redenen zijn waarom toch 14 procent van de VPT-zaken wordt geseponeerd.

Hogere strafeisen en straffen en kortere doorlooptijden

De leden van de SGP-fractie lezen dat het kabinet het van belang acht dat in VPT-zaken de doorlooptijden zo kort mogelijk zijn en de strafeisen en uiteindelijke straffen fors. Deze leden vragen het kabinet of de Kamer hierover gerapporteerd kan worden.

Zwaardere strafeisen en straffen

De leden van de SGP-fractie lezen dat het College voor fysiek geweld tegen functionarissen met een publieke taak een aparte richtlijn heeft vastgesteld welke op 1 oktober 2026 in werking is getreden. Deze leden vragen het kabinet of er al zaken bekend zijn van na deze datum en zij vragen toe te lichten of er inderdaad sprake is van de 200 procent strafverhoging bij VPT-delicten.

De leden van de SGP-fractie lezen dat de richtlijn een concrete uitwerking van het leidende uitgangspunt van 200 procent strafeisverhoging is zodat de officier van justitie niet langer zelf hoeft te berekenen wat een strafeisverhoging van 200 procent is. Deze leden vragen het kabinet of zij het goed begrijpen dat voorheen geen 200 procent straf werd geëist omdat de officier van justitie zelf moest berekenen wat een strafeisverhoging van 200 procent is.

Voorts vragen de leden van de SGP-fractie of met de nieuwe richtlijn voorzien is dat daadwerkelijk 200 procent strafverhoging wordt geëist. Deze leden vragen het kabinet of dit het vaste uitgangspunt is en of concreet benoemd kan worden in welke gevallen hiervan kan worden afgeweken. Zij vragen het kabinet te benadrukken dat dit slechts in een enkel geval zal gebeuren.

De leden van de SGP-fractie lezen dat met de nieuwe strafvorderingsrichtlijn gevolg wordt gegeven aan de motie van Diederik van Dijk c.s.[4] Deze leden vragen het kabinet of inzichtelijk gemaakt kan worden hoeveel zaken niet volgens de richtlijn worden afgedaan en of de Kamer inzicht kan krijgen in de gemotiveerde afwijkingen.

Minimumstraffen VPT-delicten

De leden van de SGP-fractie lezen dat de verwachting van het kabinet is dat de richtlijn het doel van hogere strafeisen en straffen zal verwezenlijken. Deze leden vragen het kabinet welk concreet doel gerealiseerd dient te worden. Kan zij een percentage of een concreet aantal noemen waarbij sprake is van het behalen van het doel?

De leden van de SGP-fractie lezen dat wanneer de verwachting van hogere strafeisen en straffen geen werkelijkheid wordt, dat minimumstraffen voor dit kabinet nadrukkelijk op tafel liggen. Deze leden constateren dat het onwaarschijnlijk is dat, gezien de zittingsduur van dit huidige kabinet, deze minister dit nog meemaakt. Zij vragen het kabinet concrete doelstellingen te formuleren. Voorts vragen zij of het niet voor de hand ligt om tegelijkertijd een pilot te starten met minimumstraffen om de effectiviteit naast én gelijktijdig met de herziene ELA te bezien.

De leden van de SGP-fractie lezen dat de minister ook de input van de vele organisaties heeft meegewogen inzake minimumstraffen. Deze leden lezen dat er vele bezwaren leven. Zij vragen het kabinet of en welke bezwaren hierin doorslaggevend zijn gebleken om nu niet over te gaan tot invoering van minimumstraffen. Voorts vragen zij of, indien uit de evaluatie blijkt dat de herziene ELA onvoldoende hogere strafeisen en straffen zal verwezenlijken, deze bezwaren minder relevant dan wel doorslaggevend zullen zijn om wél over te gaan tot de mogelijkheid tot oplegging van minimumstraffen.

Verbeteringen in de opsporing

De leden van de SGP-fractie lezen dat de conclusie uit gesprekken tussen ministerie, politie en OM luidt dat het wettelijk kader van strafrechtelijke aansprakelijkheid bij geweld in groepsverband tegen personen met een publieke taak voldoende handelingsperspectief biedt.

De leden van de SGP-fractie constateren dat het huidige kader er toch iedere jaarwisseling toe leidt dat het lastig dan wel onmogelijk blijkt om verdachten in groepsverband te kunnen identificeren en vervolgen inzake geweld en agressie tegen personen met een publieke taak. Deze leden vragen het kabinet welke mogelijkheden het kabinet nog meer ziet om dit wettelijk kader opnieuw en voortvarend onder de aandacht te brengen van het bevoegd gezag. Voorts lezen deze leden dat er nog ruimte is voor verbetering bij de opsporing van geweld in groepsverband. Momenteel worden er door de politie verkenningen uitgevoerd met betrekking tot het gebruik van markeerstof in de waterwerper en camera's in de schilden van de Mobiele Eenheid (ME) als mogelijkheden om de opsporing te verbeteren. Deze leden vragen of ook een verbod op het dragen van gezichtsbedekkende kleding bij met name de jaarwisseling helpend zou zijn om sneller over te kunnen gaan op identificatie en vervolging van verdachten van geweld in groepsverband. Zij vragen het kabinet of dit overwogen is en of een pilot deze jaarwisseling denkbaar is.

[4] Kamerstuk 28 684, nr. 834.

II. Reactie van het kabinet